

Exponát měsíce

Keramika z jihlavského muzea

Fajáns (zvaný též majolika) označuje keramické zboží s jemným porézním barevným střepelem, potaženým neprůhlednými ciničito-olovnatými glazurami a zdobeným malovanými dekory.

Znalost fajáns se do našich zemí dostala počátkem 16. století prostřednictvím náboženské sekty novokřtěnců (zvaných též habáni či anabaptisté), kteří přišli po roce 1526 ze Švýcarska.

Od roku 1700 se hovoří o tvorbě posthabánské, která na produkci původních křtěnců navázala a přímo z ní čerpala. Moravští a slovenští džbánka-

ři (toufaři) tvořivě rozvíjeli habánský odkaz, čemuž nasvědčuje vznik mnoha významných fajánsových děl.

Výstava lidové keramiky z vlastních sbírek Muzea Vysočina Jihlava bude od června do srpna 2005 v muzeu na Masarykově náměstí. Na výstavě bude k vidění na 170 exponátů, dokumentujících jednotlivé druhy lidové keramiky, které vznikaly v průběhu téměř tří staletí. Mezi nejstarší a nejvýznamnější exponáty budou patřit fajánse habánské produkce, které vznikly na území Moravy od druhé poloviny 16. do konce 17. století.

Děti z Humpolce znají české zákony

Matějková: Soutěž žáky zaujala, na jednotlivá kola se důkladně připravovali i s pomocí rodičů

Žďár nad Sázavou • Děti z Humpolce se umí nejlépe orientovat v českých zákonech. Zvítězily totiž v krajském kole vědomostní soutěže pro školáky Paragraf 11/55, která probíhá pod záštitou hejtmána Vysočiny Miloše Vystrčila (ODS).

O krajském vítězi pátého ročníku soutěže se rozhodovalo 11. května v Domě kultury ve Žďáru nad Sázavou. Stalo se jim družstvo ze ZŠ Hradská v Humpolci, které se 13. června utká s vítězem krajského kola v Ústeckém kraji v senátním finále. Všichni účastníci krajského kola získali dvoudenní pobyt v Praze, během kterého budou vítězové krajských kol soutěžit na půdě Senátu Parlamentu ČR, součástí doprovodného programu bude diskotéka na parníku či návštěva 3D kina.

Vítězná družstva krajského kola:

1. ZŠ Hradská Humpolec
2. ZŠ Radostín nad Oslavou
3. ZŠ Týnská, Třebíč
4. ZŠ Nad Plovárnou, Jihlava
5. ZŠ Lánecká, Světlá nad Sázavou
6. ZŠ Smetanova, Chotěboř
7. ZŠ Nové Město na Moravě

Krajského kola se účastnily nejlepší týmy oblastních kol, která probíhala ve Žďáru nad Sázavou, Chotěboři, Ledči nad Sázavou, Pelhřimově, Jihlavě, Třebíči a Velkém Meziříčí. Soutěžící přišla podpořit krajská radní pro školství Martina Matějková (ODS), vedoucí odboru školství krajského úřadu Zdeněk Ludvík, zástupci místní samosprávy, učitelé a ředitelé škol a spolužáci soutěžících, kteří vytvořili skvělou atmosféru. „Soutěž Paragraf 11/55 znám docela zblízka. Účastníci se jí i moje dcera a vím, jak pečlivě se děti připravují, vyzpovídají se rodiči i ve škole tak, aby získaly

Starosta Žďáru nad Sázavou Jaromír Brychta při předávání cen vítězům. Foto: Luboš Pavlíček

o právu a zákonech

opravdu zevrubně znalosti.“ řekla měsíčníku Kraj Vysočina během klání Martina Matějková.

Letošního ročníku soutěže Paragraf 11/55 se účastnilo 42 škol Vysočiny a 36 škol Ústeckého kraje. Školáci soutěžili ve znalosti zákona, odhadovali věk fiktivních kupujících, kterým by pro-

dali či neprodali tabákové výrobky. Vyzkoušeli si, jaké to je být starostou a rozhodovat o zákonech na územích svých měst. Projekt organizuje Aliance Zákon 18, která si dala za úkol všemožně podporovat projekty zaměřené na dodržování zákona na prevenci kouření mladistvých.

Kraj: Svoje nemocnice zvládneme

(pokračování ze strany 2)

„Takový zákon tedy pravděpodobně skončí u Ústavního soudu, který jej zruší,“ řekl Dohnal.

Pavel Hájek v této souvislosti upozornil na spornou podstatu novely. „Žádný zákon nešetří všechny aspekty dané problematiky. Mezi našimi vrcholnými politiky se stalo ošklivým zvykem klíčovat mezi přirozenou nedokonalostí zákona a já jim to teď trochu vrátím. Kraje nechťjící nemocnice převádět, protože to nejde. Musí příspěvkovou organizaci nejprve zrušit a pak založit novou, ob-

chodní společnost. V praxi to znamená, že novela zákona je na nic,“ řekl náměstek Hájek s tím, že stát se nejprve předlužených nemocnic zbavil a až v době, kdy je kraje zachránily před krachem by je chtěl zase ovlivňovat.

Kraje dostaly nemocnice od státu v roce 2003 v neutěšeném stavu. Zařízení byla předlužená, u některých z nich hrozil krach. Postupně se krajským zastupitelstvím podařilo zánik nemocnic odvrátit a loňské výsledky hospodaření už byly velmi optimistické. Například na Vysočině se

u všech pěti krajských nemocnic podařilo dosáhnout téměř vyrovnaných výsledků a zařízení dokonce začala splácet staré dluhy, zděděné ještě po špatném hospodaření státu. „To jsou tvrdá čísla a prostá fakta, která se nedají zakrýt a zpochybnit žádnými politickými čachry a vzletnými frázemi. Kraje hospodařit umějí, umějí se postarat o lékařskou péči a jediný, kdo lékařskou péči v krajích téměř zničil, byl stát. Konec diskuse,“ prohlásil Hájek.

Na Vysočině teď probíhá rozsáhlá debata v radě, zastupitel-

stvu, politických klubech i mezi odborníky a lékařskou veřejností, která má za cíl najít nejvhodnější formu pro další existenci nemocnic. „V krajích, kde už transformace proběhla, nedošlo ke zhoršení lékařské péče, právě naopak. To je ale jedno hledisko. Snažíme se najít všechny úhly pohledu, poučit se od kolegů, kteří jsou dál a získat informace třeba i ze zahraničí. Máme jednoduché základní pravidlo: Lékařská péče je pro pacienty, ne pro úředníky na kraji a lékařské odbory,“ popsal diskusi Pavel Hájek.

Vondráček ocenil první pomoc

Krajský radní Jiří Vondráček (KDU-ČSL) předal v budově ministerstva zdravotnictví ocenění kraje Vysočina při příležitosti předávání výroční Ceny života Janu Tesařovi z Lukova na Vysočině. Ten pohotově poskytl první pomoc člověku, který na oslavě narozenin v Moravských Budejovicích náhle zkolaboval a upadl do bezvědomí.

Jan Tesař zúročil své znalosti první pomoci a spolu se svým kolegou dával postiženému umělé dýchání a masáže srdce až do příjezdu sanitky. „Čin pana Tesaře je úctyhodný a lze si jen přát, aby takových lidí, tedy lidí v okamžiku nehody duchapřítomných a technicky připravených, bylo více. Zá-

roveň jsem informoval ministryni zdravotnictví o tom, že kraj Vysočina realizuje projekt, na základě kterého si žáci osmých tříd osvojí znalosti v oblasti poskytování první pomoci v praxi. Tímto školícím blokem, který byl rozdělen do osmi hodin, prošlo více než 3000 žáků. Pevně doufám, že částka 789.000 korun, která byla na tento projekt vynaložena, v budoucnu někomu zachrání život,“ uvedl Jiří Vondráček s tím, že kraj se bude do snažit, aby iniciativa těchto školení byla již pevně zařazena do osnov základních škol nejen na Vysočině. Cena života, která byla letos udělována poprvé, je určena těm, kteří nějakým způsobem přispějí k záchraně člověka.

Chovatelé dostali peníze

Vysočina • Chovatelé z Vysočiny dostanou od kraje příspěvek na výstavu. Český svaz chovatelů totiž letos chystá více než 40 a jejich pořádání přijde na třicetivte milionu korun. Pětinou příspěvku kraj s tím, že si na oplátku vyžádá propagaci zejména v men-

ších obcích. „Na Vysočině v podstatě není velké město a tak se dá bez nadsázky říci, že v úplně každé obci kraje chovatelé jsou. Náš příspěvek jde tedy na správnou a rozšířenou věc,“ vysvětlil krajský radní pro zemědělství Ivo Rohovský (ODS).

Představujeme kraj a krajský úřad

Fond Vysočiny uzavřel třetí rok

Vysočina • Neuvěřitelnou tisícovku žádostí o finanční podporu uspokojil loni Fond Vysočiny. Nová dětská hřiště, byty pro malé, internet v obcích, ale také podpora zaměstnanosti. To jsou příklady oblastí lidského života, kam peníze z krajského rozpočtu šly.

Fond Vysočiny je systém grantových podpor, které vyhláší krajské zastupitelstvo a na základě přesných pravidel žadatelům přiděluje peníze. Loni fond hospodařil s bezmála 94 miliony korun. Zastupitelstvo vyhlásilo 40 grantových programů, vyhodnotilo 36 z nich. Úspěšně uchazeči získali celkem asi 56 milionů korun. „To jsou obrovská čísla, zvláště když si uvědomíme, že každý z žadatelů k projektu přidává i své peníze. Za rok tak v našem kraji vzniknou hodnoty za desítky milionů. Fond tedy nejen rozděljuje peníze, ale také motivuje všechny k vyššímu snažení,“ říká krajský radní Jaroslav Hulák (KDU-ČSL), který má fond na starosti.

Nejvyšší počet žádostí, celkem 465, tradičně přišel na programy podporující volnočasové aktivity a sport. Oproti

roku 2003 se fondu dařilo uspokojit vyšší počet uchazečů. Číslo se zvýšilo z 48 na 60 procent.

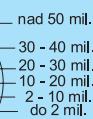
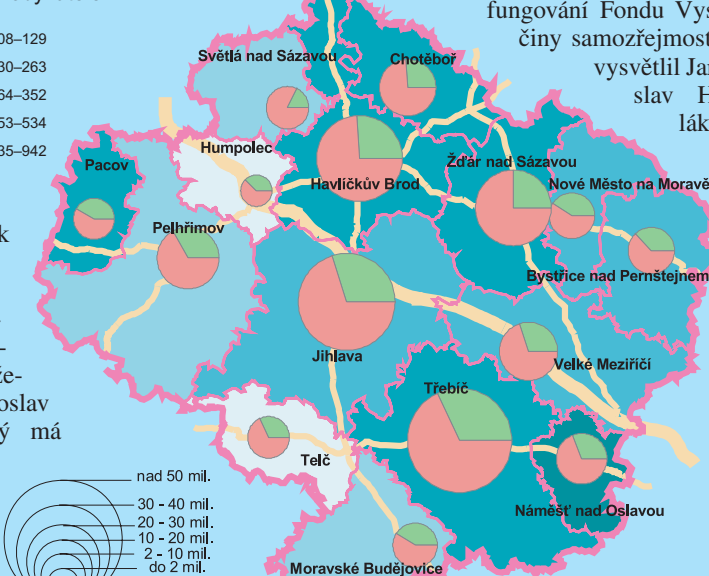
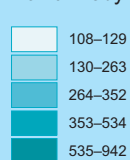
Kraj peníze nejen přiděluje, ale také kontroluje, zda opravdu přišly na správné místo. Dodržení podmínek grantu letos kontroloval u 11 uchazečů. „Zjistili jsme pouze dílčí nedostatky, což nám samozřejmě udělalo radost,“ řekl Jaroslav Hulák.

Veškeré informace o Fondu Vysočiny, systému přidělování peněz, ale také nově vyhlášených grantech jsou na www.fondvysociny.cz. „Na této webové stránce najdete v elektronické podobě veškeré podklady, které s fondem souvisí. Prů-

hlednost od vyhlášení, přidělení, realizaci a následnou kontrolu je od počátku fungování Fondu Vysočiny samozřejmost,“ vysvětlil Jaroslav Hulák.

Objem projektů v obcích s rozšířenou působností

Kč na 1 obyvatele

ROK	POČET VYHLÁŠENÝCH GRANTOVÝCH PROGRAMŮ	OBJEM PENĚZ VE VYHLÁŠOVANÝCH GRANTOVÝCH PROGRAMECH
2002	25	49.022.131
2003	32	72.540.000
2004	40	90.449.120

Hejtmán navštívil záchranáře

Hejtmán si vojenskou techniku důkladně prohlížel. Foto: archiv kraje

Vysočina/Jindřichův Hradec • Vojenské záchranáře v Jindřichově Hradci navštívil hejtmán Vysočiny Miloš Vystrčil (ODS). Územní působnost praporu je totiž nejen pro Jižní Čechy, ale také pro Vysočinu. Záchranáři seznámili hejtmána s výcvikem slaňování, vybavením technikou a prakticky předvedli zásahy při likvidaci nebezpečných škodlivin, výbušnin a likvidaci požáru. „Jsem rád, že v případě ohrožení obyvatelstva kraje, což doufám, že se nikdy nestane, máme k dispozici špičkově připravenou a vyzbrojenou jednotku,“ komentoval jejich práci Miloš Vystrčil.

Jak to vidím já

Názor krajského zastupitele a ředitele GEAM Dolní Rožínka Jiřího Ježe (ODS) na nejbližší budoucnost těžby uranu na Vysočině.

Uranové ložisko Rožná, které je v těžbě od roku 1957, prošlo v posledních 15 letech výraznými změnami v hodnocení surovinové základny, výrazně se zvýšila celková produktivita práce.

Postupně byl omezen počet provozních pater dolu, byly získány úspory v oblasti dolové dopravy. Technická a organizační opatření se promítla i do cen při výrobě chemického koncentráту uranu na chemické úpravně.

Dobývání užitkového nerostu (uranu) se postupně soustředilo do jižního křídla ložiska na 20., 21. a 22. patře (to je v hloubce 1000 – 1100 metrů). Dobývají se zásoby s vyšším obsahem uranu. Na základě pozitivních trendů vývoje světové ceny uranu a poznatku, že kvalitní zásoby uranové rudy se na rozfáraných patrech ještě nachází, je navrženo dobývání i na rok 2006. Na základě tohoto projektu bude v roce 2006 zaměstnáno v odstěpném závodě GEAM Dolní Rožínka 880 zaměstnanců.

Zdroje uranu České republiky budou lépe využity, nezaměstnanost na Vysočině se nebudě v oblasti Dolní Rožínky zvyšovat.